

(Fra venstre) Franciska Clausen, *Skruen*, (1926). Museum Salling kunst / Fernand Léger, *Femme au miroir*, (1920). Moderna Museet, Stockholm. Purchase 1948 / Gösta Adrian-Nilsson (GAN), *Bains*, (1923). Canica Kunstsamling, Oslo.

MÉCANIQUE MODERNE

Franciska Clausen, Fernand Léger & Gösta Adrian-Nilsson

27. AUG 2021 – 9. JAN 2022

Udstillingsåbning 26. AUG kl. 17-19

Gl. Holtegaard hylder de tre banebrydende modernister - danske Franciska Clausen, svenske Gösta Adrian-Nilsson (GAN) og franske Fernand Léger med udstillingen **MÉCANIQUE MODERNE**. De tre markante billedkunstnere krydser hinandens veje i 1920'ernes Paris, hvor de er en del af det internationale avantgardemiljø. Det er første gang de tre kunstnere vises sammen på en udstilling med fokus på deres kunstneriske arbejde op igennem 1920'erne.

Pumpende, dampende og hvinende trækker den industrielle udvikling i begyndelsen af det tyvende århundrede for alvor hjulene i gang, og metropoler som Paris omdannes til mødested for moderne liv og industri. Både storby og maskine bliver en slags sindbilleder på en ny tid, og progressive kunstnere fortolker den moderne udvikling i avantgardebevægelser som kubisme, futurisme, konstruktivisme og surrealisme.

Gl. Holtegaards store efterårsudstilling **MÉCANIQUE MODERNE** præsenterer de tre modernister: svenske Gösta Adrian-Nilsson kendt under kunstnernavnet GAN (1884-1965), danske Franciska Clausen (1899-1986) og franske Fernand Léger (1881-1955). Udstillingen har fokus på værker fra 1920'erne i de år, der fletter de tre skæbner sammen. Værker af GAN og Franciska Clausen belyser de to skandinaviske kunstnere i nyt selskab med hinanden. Både GAN og Franciska Clausen var pionerer for avantgardekunsten i Skandinavien og udviklede begge et enestående virke i perioden. De to kunstnere møder hver især Fernand Léger i 20'ernes Paris. GAN og Clausen har ofte forskellige tilgange til periodens ismer, men dette til trods ser man tydeligt, at deres arbejde har et kunstnerisk

slægtskab, der samtidig trækker tråde til Léger. De tre kunstneres motiver kredser på forskellig vis om opstillinger og scener med geometriske grundformer. Fascinationen af maskiner, mekanik og den industrielle virkelighed er gennemgående sammen med opmærksomheden på det moderne storbyliv og mennesker i kubistiske og konstruktivistiske opløsninger.

Der er også forskelle hos de tre kunstnere. Hvor Clausen og Légers nøgternt lægger fokus på maleriets og motivernes form og udtryk, og helt undgår at maleriet bliver historiefortællende, ser vi hos GAN en mere følelsesladet og dramatisk tilgang, der bærer fortællende elementer. Hos GAN oplever man en mere personlig investering i værkerne, der for manges vedkommende indeholder en helt unik blanding af avantgardistiske formeksperimenter og homoerotisk ladede motiver. Han kredser ofte om sømænd og maskinarbejdere med muskuløse kroppe, alt sammen i en tid, hvor homoseksualitet fordømmes og straffes.

Både GAN og Franciska Clausen høstede stor anerkendelse blandt deres internationale ligemænd i avantgardens internationale kredse, men oplevede begge – lidt forskudt i tid – at blive helt underkendt ved deres hjemkomst til Norden. De har begge først langt senere fået den plads i kunsthistorien, som deres kunstneriske virker fortjener. GAN er kun i begrænset udstrækning været vist i Danmark.

Kunstnerisk iscenesættelse af Maiken Bent

Med bløde vægfarver, dyblå gulvtæpper, puffer i metalkæder og metervis af tæt gardin sætter den anerkendte, danske billedkunstner Maiken Bent (f. 1980) scenen i udstillingen. Med sit sanselige backdrop forstærker Bent iscenesættelsen af 1920'ernes kunstscene og kæder fortid og nutid sammen. Maiken Bent arbejder i sin egen kunstpraksis med industrielle genstande og formsprog.

BIOGRAFIER

Franciska Clausen (1899-1986)

Født og opvokset i Sønderjylland. Franciska Clausen er en af dansk kunsts mest betydelige malere og eksponenter for den konkretabstrakte kunst. Efter uddannelse i Danmark og Tyskland modtager hun i årene 1924-25 undervisning på malerskolen Académie Moderne i Paris hos Fernand Léger. Léger får stor betydning for Clausens kunstneriske udvikling. De indleder et tæt forhold, som kommer til at påvirke dem begge kunstnerisk. De har også en kærlighedsaffære. Clausen bliver en del af avantgardekunstens inderkreds i Paris. I 1929 er hun med til at stifte kunstnergruppen Cercle et Carré (cirkel og kvadrat). Clausens værker har fra 1920'erne gennemgående visuelle referencer til det maskinelle, både motivisk og i den dynamiske brug af farve, form og rytme.

Fernand Léger (1881-1955)

Født i Argentan, Frankrig. Fernand Léger er en fransk kunstner, maler, skulptør og filmskaber. Léger er med til at udvikle den kubistiske kunst i 1910'erne, og han er en af frontløberne for det maskininspirerede maleri. Som etableret avantgardekunstner underviser han på kunstsolen Académie Moderne i 1920'erne. Her møder han Franciska Clausen og GAN. Interessen for maskiner handler for Léger dels om fascination af en ny tids skønhed, dels om at skabe et kraftfuldt og dynamisk billedsprog og inddrage moderne genstande og deres formkvaliteter i maleriet. Léger har også idealistiske visioner om, at maskinen skal give arbejderne mere fritid ved at befri dem for en del af det hårde industriarbejde.

Gösta Adrian-Nilsson (1884-1965)

Født i Lund, Sverige. GAN er en af svensk kunsts fremmeste modernistiske malere. Han er også forfatter og udgiver flere digtsamlinger. Efter at have studeret i blandt andet København og Berlin kommer han til Paris i 1920. Her møder han Fernand Léger og får atelier tæt på Académie Moderne. GAN og Léger omgås kollegialt, og de deler fascinationen af maskinen

og det moderne byliv, dog omsat i ganske forskellige billedsprog. GAN starter ud som symbolist, og bliver stærk optaget af den fart- og fremtidsdyrkende italienske futurisme. Begge dele mærkes i hans kunst i 1920'erne. For GAN har maskinen et kraftfuldt og poetisk udtryk. Men maskinen og mennesket – her særligt de mange muskuløse mænd – er også forbundet med GANs egne fortællinger og drømme fra livet i storbyen. GAN kombinerer således ofte dynamiske billedelementer, der sætter kompositionen i bevægelse med fortællende elementer fra det levede liv.

KATALOG

Udstillingen ledsages af et omfattende og rigt illustreret katalog, der udgives i samarbejde med forlaget Strandberg Publishing. Kataloget indeholder artikler af flere væsentlige kunsthistoriske kapaciteter, heriblandt postdoc Inge Lise Mogensen Bech, v. Aarhus Universitet, kunstkritiker Maria Kjær Thomsen og museumsdirektør v. Holstebro Museum, Anders Gaardboe Jensen. Teksterne bringer bl.a. nye forskningsperspektiver på sammenhængen mellem de tre modernister samt sætter kunstnernes arbejder i et nutidigt lys.

Kataloget udkommer onsdag, 22. september. Kontakt ninp@ruderdal.dk for at få tilsendt et anmeldereksemplar.

KREATIVT VÆRKSTED & PROGRAM

Gl. Holtegaard tilbyder under hele udstillingsperioden et kreativt værksted, der knytter sig til udstillingen. Her vil børn såvel som voksne kunne lege og eksperimentere med at bygge små skulpturer af geometriske former og maskinelle dimser. Udstillingen bliver desuden suppleret af et arrangementsprogram, der byder på både billedkunstkurser og workshops for store og små, performanceværket *TECHNO* af billedkunstner og komponist Ragnhild May, talks med blandt andet kunstkritiker Mathias Kryger og billedkunstner Rasmus Myrup under titlen *Søde sømænd og muskuløse maskiner – GAN og seksualiteten*. Oplev også kunsten gennem det korte, gratis omvisningsformat Kunst & Cider, samt kunsthallens Art- og Garden Walks. Programmet offentliggøres løbende på [Gl. Holtegaards hjemmeside](#).

UDSTILLINGSÅBNING & -PERIODE

Vi glæder os til endelig igen at kunne byde jer indenfor til udstillingsåbning torsdag, 26. august kl. 17-19 med åbningsstaler, loungestemning og kølige drinks.

Udstillingsperioden løber fredag, 27. august til og med søndag, 9. januar 2022.

Åbningstider: tirsdag-søndag: 12-17, torsdag: 12-20, mandag lukket.

PRESSEVISNING & KONTAKT

Der vil være mulighed for individuelle pressevisninger af udstillingen fra torsdag, 26. august på Gl. Holtegaard.

For yderligere information om udstilling, preview m.m. kontakt:

Nina Peitersen

Presse- & kommunikationsansvarlig

ninp@rudersdal.dk

+45 7268 5892

Pressemateriale og -billeder kan downloades [her](#).

Udstillingen er generøst støttet af:

Aage og Johanne Louis Hansens Fond, Knud Højgaards Fond, Ny Carlsbergfondet, Lizzie og Ejler Ruges Kunstfond, Jørgen Krygers og Anne Ammitzbølls Fond, Hoffmann og Husmans Fond og Dronning Margrethes og Prins Henriks Fond.

Statens Kunstfonds Projektstøtteudvalg for Billedkunst støtter Gl. Holtegaards udstillingsprogram

Augustinus Fonden støtter Gl. Holtegaards udstillingsprogram 2021

15. Juni Fonden støtter Gl. Holtegaards udstillingsprogram 2021-2023